

Jaarverslag 2015

Veranderend speelveld
en samenwerking

Colofon

Uitgave: Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland
Teksten: Astrid Ciechorski, Rob Verhagen, Erwin Pinckaers,
Donny Hermans, Manon Reckin, Rik van Laake
Eindredactie: Rik van Laake
Vormgeving: Webwonders
Fotografie: Gemeentehuis Vaals, Het Veiligheidshuis en de
gemeente Vaals, pag. 10-11
Martin Honée, Interview pag 14-15
De foto's die gebruikt zijn in dit jaarverslag zijn eerder,
ten behoeve van communicatiemateriaal, voor het
Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland gemaakt met
toestemming van betrokkenen. De personen op de
foto's hebben geen persoonlijke relatie met de
onderwerpen van dit jaarverslag.

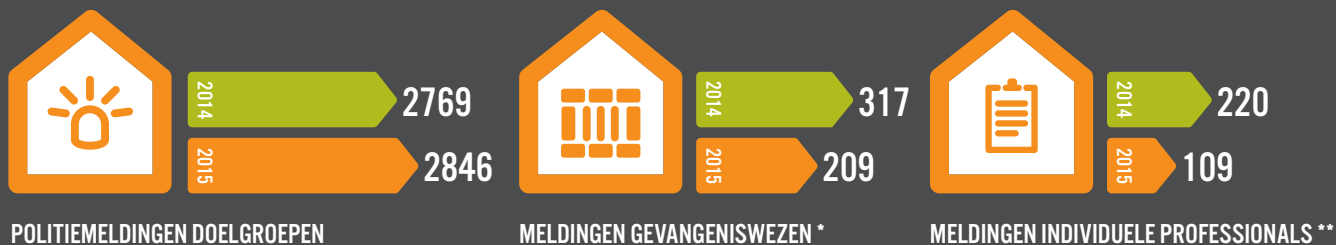
September 2016

Inhoud

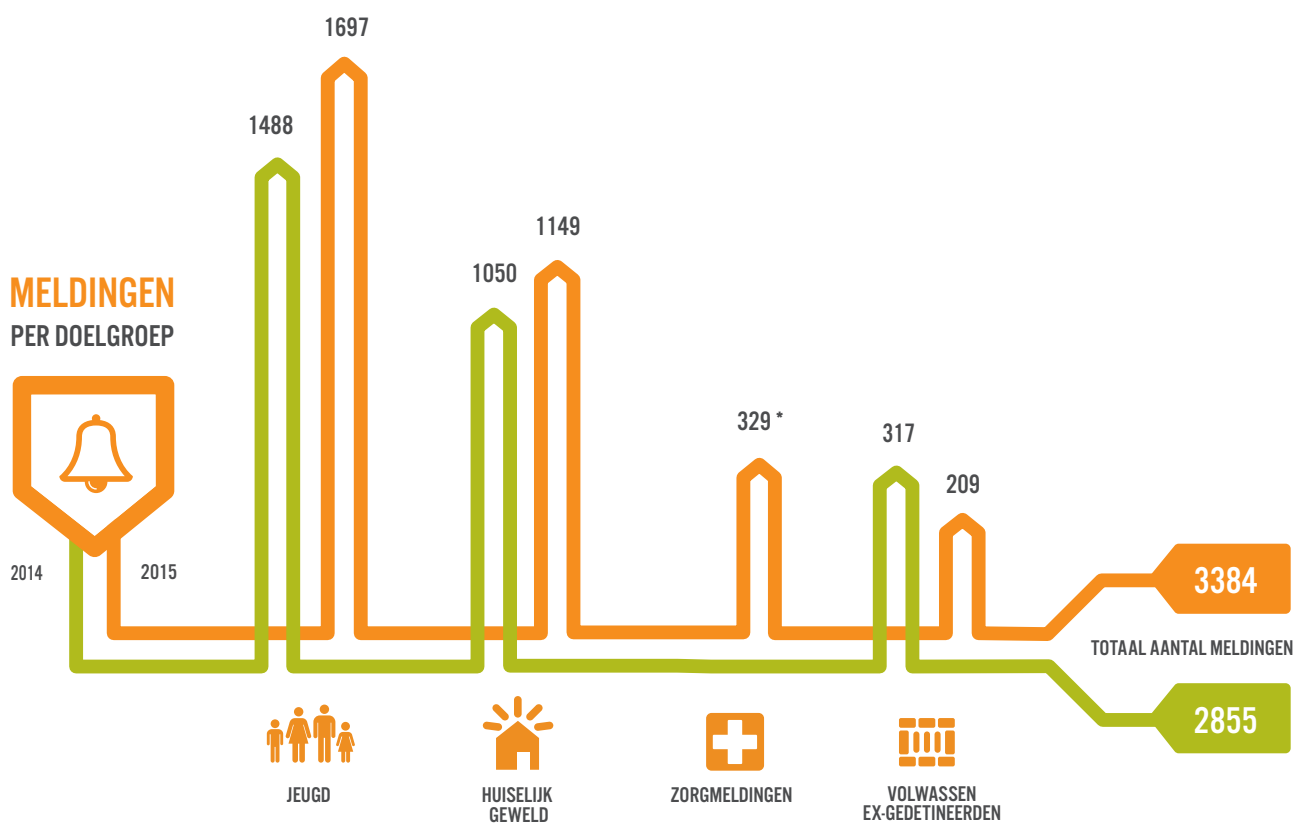
In één oogopslag	4
Voorwoord burgemeester	6
Over het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland	7
Inzet per doelgroep	8
Het jaar 2015 in het kort	9
Het Veiligheidshuis en de gemeente Vaals	11
Het Veiligheidshuis in 2015	12
Martin Honée: coach van 'onaantastbaren'	14
Aanpak van radicalisering in Maastricht Heuvelland	16
2016: vooruitblik	25
Het Veiligheidshuis in cijfers	27
Verklarende woorden- en begrippenlijst	28
Partners	29

In één oogopslag

3306 MELDINGEN IN 2014 **3164** MELDINGEN IN 2015

* zie voor uitleg pagina 20 ** zie voor uitleg pagina 10

*worden per 2015 door Veiligheidshuis verrijkt en toebedeeld aan betreffende Team Jeugd

2015 FINANCIËLE
REALISATIE

UITGAVEN (X € 1.000)

ALGEMENE KOSTEN **31,6**

PERSENEELS KOSTEN **1368,4**

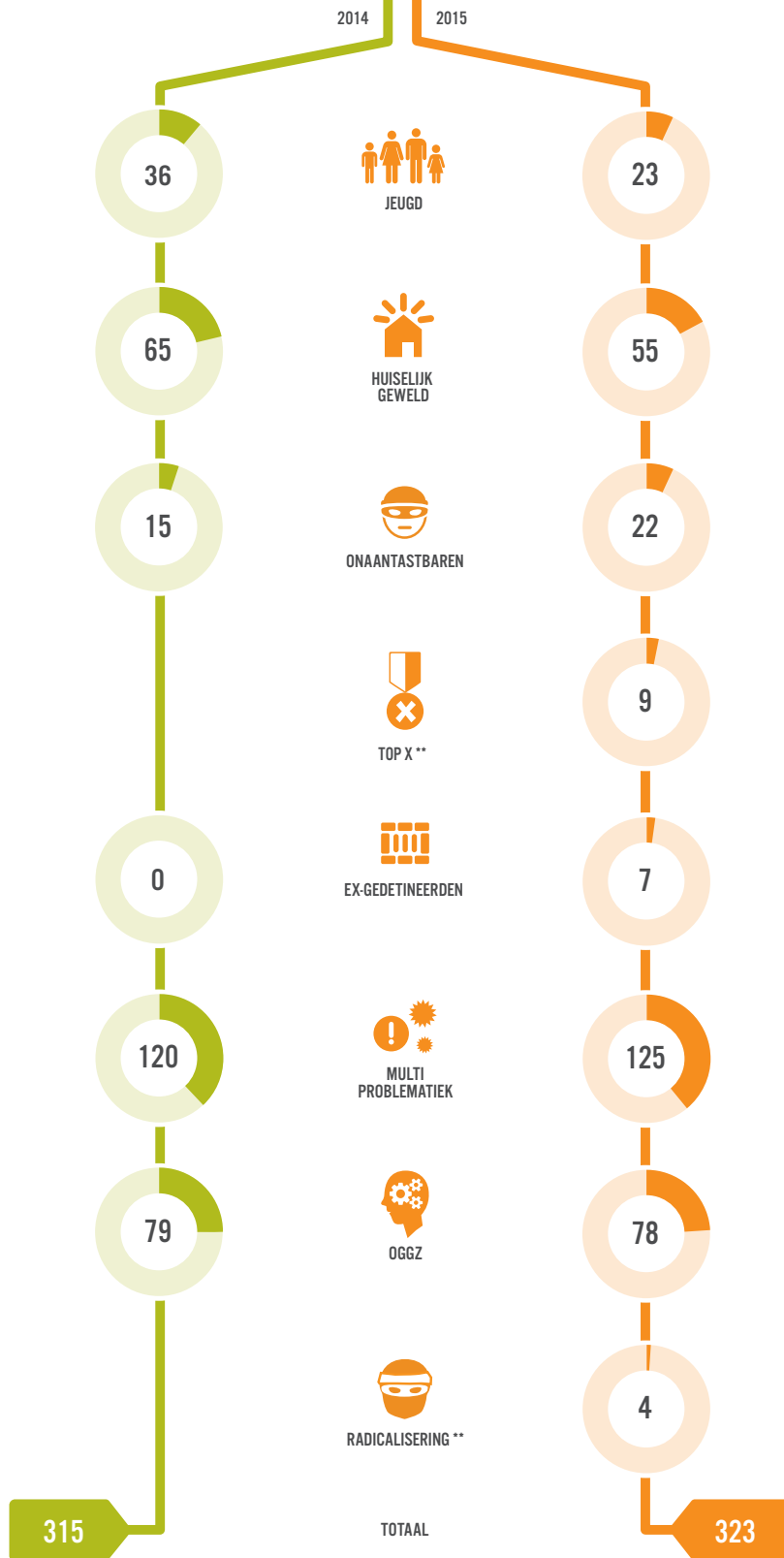
WERK BUDGET **21,7**

TOTAAL

1421,7

LANGE TRAJECTEN PER DOELGROEP

** Nieuwe aanpak per 2015

INKOMSTEN (X € 1.000)

PROVINCIALE BIJDRAGE

169

BIJDRAGE JUSTITIE

48,4

RIJKSGELDEN HUISELIJK GEWELD

60

RIJKSGELDEN CJG

72

BIJDRAGE DERDEN REGIO

50,3

GEMEENTE MAASTRICHT

1022

TOTAAL
1421,7

Voorwoord

Verandering en samenwerking: dat zijn de hoofdrolspelers in het Jaarverslag 2015 van het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland, dat nu voor u ligt. De eerste omdat we in 2015 de context waarin het Veiligheidshuis werkt, maar ook het Veiligheidshuis zelf zagen veranderen. De tweede omdat samenwerking de sleutel tot succes is in de complexe wereld waarin het Veiligheidshuis acteert.

In 2015 veranderde het speelveld van het Veiligheidshuis drastisch. Denk maar aan de decentralisaties: gemeenten dragen vanaf 2015 de verantwoordelijkheid op het vlak van bijvoorbeeld jeugdzorg, de Participatiewet en een deel van de AWBZ-zorg. Hierdoor hebben gemeenten een grotere rol gekregen in het zorgdomein. Omdat het Veiligheidshuis werkt op het snijvlak van justitie en precies dat zorgdomein is een goede verbinding met de nieuwe gemeentelijke teams die deze taken uitvoeren van groot belang. In 2015 wist het Veiligheidshuis een goede basis te leggen voor deze verbinding.

In het jaarverslag van 2014 sprak ik nog van 'nieuwe uitdagingen' zoals de aanpak 'onaantastbaren' en radicalisering. In 2015 zijn deze uitdagingen 'work in progress' geworden. In dit jaarverslag kunt u alles hierover lezen. Daarnaast heeft het Veiligheidshuis zich ook ontwikkeld tot informatieknoppunt, waar kennis vergaard en gedeeld wordt. Van essentieel belang, want met de uitwisseling van gedegen informatie maken we elkaar – alle organisaties op het gebied van veiligheid en leefbaarheid – succesvol.

Ik geloof in samenwerking, zeker als het gaat om de complexe problematiek waar het Veiligheidshuis mee te maken krijgt. Het doet mij dan ook deugd te zien dat samenwerking ook voor het Veiligheidshuis altijd hoog in het vaandel staat, ook al was dat in 2015 door de eerder genoemde veranderingen in het speelveld en de transitie binnen het Veiligheidshuis zelf niet altijd gemakkelijk.

Namens mijn collega's van deelnemende gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul complimenteer ik de medewerkers van en deelnemers aan het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland voor hun inzet.

Annemarie Penn-te Strake
BURGEMEESTER VAN MAASTRICHT

Over het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland

Het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland zet zich in om in nauwe samenwerking met de netwerkpartners de veiligheid(sbeleving) en leefbaarheid in de betrokken gemeenten (Eijsden-Margraten, Gulpen-Witter, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul) te vergroten. Bij overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval, neemt het Veiligheidshuis de regie en organiseert netwerksamenwerking onder het motto ‘vastpakken en niet meer loslaten (tenzij)’.

Het Veiligheidshuis is een onderdeel van het brede, integrale veiligheid- en leefbaarheidsbeleid van de aangesloten gemeenten. Als netwerk vormt het Veiligheidshuis een belangrijke schakel in de verbinding tussen justitie (dwang en drang), zorg en bestuurlijk optreden. De meerwaarde van het Veiligheidshuis zit dan ook in de ketenoverstijgende aanpak van complexe multiprobleem-casuïstiek, waarbij alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden behouden. Deze aanpak is zowel persoonsgericht als systeemgericht (levensloopbenadering).

Daarnaast is het Veiligheidshuis een informatieknooppunt en expertisecentrum voor de aanpak van complexe veiligheid- en zorgproblematiek, waar kennis vergaard en gedeeld wordt. Het Veiligheidshuis kent dus twee hele duidelijke rollen, namelijk die van regisseur en die van “informatieknooppunt/rangeerplatform”.

Aanpak

Het Veiligheidshuis kent verschillende soorten werkwijzen en aanpakken, uiteenlopend van overleggen, waarin de samenwerking tussen organisaties wordt gestimuleerd en ondersteund tot de persoons- of systeemgerichte aanpak op alle leefgebieden.

De belangrijkste criteria om in aanmerking te komen voor de integrale persoons- of systeemgerichte aanpak op alle leefgebieden zijn:

1. Er is sprake van (ernstige) overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval
2. Er is sprake van complexe meervoudige problemen op meerdere leefgebieden en
3. Er is sprake van stagnatie in de samenwerking tussen partners

De casussen waarin alleen sprake is van overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval worden geagendeerd voor een overleg, waarin slechts eenvoudige samenwerkingsafspraken worden gemaakt. In dat geval voert een Procesmanager geen regie op de casus, maar ondersteunt het Veiligheidshuis de samenwerking tussen organisaties.

Voor de gemeente Maastricht geldt dat professionals de casuïstiek rechtstreeks kunnen aanmelden via de website. De Heuvelland gemeenten melden de complexe casuïstiek aan bij het Veiligheidshuis via de Ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid (AOV).

Inzet per doelgroep

Doelgroep	Instrumenten onder regie Veiligheidshuis*	Inzet gericht op
Jeugd	Netwerkoverleg Risicojeugd	Voorkomen (herhaling) overlast of maatschappelijke uitval jeugdige door toeleiding naar (gecoördineerde) vrijwillige hulpverlening
Huiselijk Geweld (HG)	Netwerkoverleg Huiselijk Geweld	Voorkomen herhaling huiselijk geweld en schade bij kinderen door toeleiding naar (gecoördineerde) vrijwillige hulpverlening voor alle partijen
	Interne Triage (zorgmeldingoverleg)	
	Externe Triage	Voorkomen herhaling huiselijk geweld en schade hierdoor bij aanwezig kinderen door informatie-uitwisseling en afstemming met Veilig Thuis, Team Jeugd, politie en justitie
	Tijdelijk Huisverbod	Voorkomen dreiging HG door het creëren van rust en het direct starten van hulpverlening. Monitoren hulpverlening.
Multi-problematiek	Netwerkoverleg Stadsbreed Maastricht	Voorkoming verergering maatschappelijke uitval en overlast door vroegsignalering en snelle inzet van hulpverlening
Gedetineerden	Nazorgoverleg ex-gedetineerden	Voorkomen herhaling criminaliteit door een voorbereide terugkeer in de samenleving voor gedetineerden en personen met een justitiële maatregel.
Radicalisering	Casuïstiekoverleg Radicalisering	Preventie, detectie en interventie op basis van meldingen radicalisering uit de regio door middel van lokale en bovenlokale aanpak.
Onaantastbaren Top X	Casuïstiekoverleg Onaantastbaren/ Top X	Terugdringen overlast voor anderen en daarmee uiteindelijk het creëren van een veilige leefomgeving door een multidisciplinaire aanpak.

*De vermelde instrumenten worden gebruikt naast de Integrale Aanpak (persoon- of systeemgericht) die ingezet kan worden voor alle doelgroepen, echter niet altijd voor alle gemeenten. Elk instrument heeft in een bepaalde mate elementen van coördinatie en planmatigheid in zich.

Opschalingsmodel

Het jaar 2015 in het kort

Het jaar 2015 stond voor het Veiligheidshuis Maastricht Heuvel-land voor een groot deel in het teken van transitie vanwege de forse veranderingen in het speelveld van het Veiligheidshuis.

Decentralisatie

De gemeenten dragen vanaf 2015 de verantwoordelijkheid op het vlak van de taken en het budget voor de uitvoering van de Jeugdwet (jeugdzorg), de Participatiewet (werk en inkomen) en een deel van de AWBZ-zorg dat bij de gemeentelijke uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is gevoegd (maatschappelijke ondersteuning). Door deze decentralisatie hebben de gemeenten een grotere taak gekregen in het zorgdomein, denk bijvoorbeeld aan oprichting van de Sociale (wijk)Teams als 1e-lijnsvoorziening voor een breed scala aan zorg- en hulpvragen en de nieuwe Teams (Toegang) Jeugd als gevolg van de transitie van de Jeugdzorg.

Verbinding

Een goede en open verbinding tussen deze nieuwe teams en het Veiligheidshuis is van essentieel belang. Zo is een nieuwe samenwerking ontstaan met de Teams Jeugd van de diverse gemeenten op het vlak van de Zorgmeldingen vanuit de politie over jeugdigen en het bespreken van zorgen over jeugdigen in een reeds bij het Veiligheidshuis geprioriteerd gezin om gezamenlijk te overleggen en waar nodig toe te leiden naar gepaste zorg.

Samenwerking met Veilig Thuis

Verder is een optimale afstemming en samenwerking met de nieuwe organisatie Veilig Thuis, die zich aan het positioneren is ten aanzien van haar netwerkpartners, van essentieel belang. Problematiek rondom huiselijk geweld en kindermishandeling is immers (haast per definitie) van multidisciplinaire aard. Ook de centralisatie in de justitieketen (heroriëntatie rol reclassering, transitie Openbaar Ministerie en lokale samenwerking met Nationale Politie) maken aanpassing van een aantal processen in het Veiligheidshuis nodig.

Verdere ontwikkelingen

Daarnaast werd de nieuwe aanpak van de 'onaantastbaren', de aanpak Radicalisering en de aanpak Top X als gevolg van actuele problematiek verder ontwikkeld en uitgevoerd onder regie van het Veiligheidshuis.

Lean

Om zo effectief en efficiënt mogelijk in te spelen op deze veranderingen en uitbreidingen in het takenpakket van zowel het Veiligheidshuis als de netwerkpartners, werd eind 2014 gestart met het doorlichten van alle werkprocessen middels de methodiek Lean.

In 2015 is vervolgens begonnen met het herinrichten van de werkprocessen en de ingebruikname van de belangrijke instrumenten GCOS (geïntegreerd Casusoverleg Ondersteunend Systeem) en de Zelfredzaamheid-matrix (ZRM).

Personele wijzigingen

Het jaar 2015 werd intern gekenmerkt door de nodige personele wijzigingen, zowel bij het management als onder de procesmanagers werkzaam voor het Veiligheidshuis. Dit had mede te maken met langdurige ziekte of uitval van enkele Procesmanagers. Dit had als gevolg dat de bezetting langere tijd niet op peil was.

Helaas hebben deze omstandigheden gevolgen gehad voor de inzet van het Veiligheidshuis. Inmiddels is de bezetting weer zo goed als op peil, met dien verstande dat de nieuwe, tijdelijke procesmanagers ingezet zijn maar nog deels ingewerkt worden.

Netwerk en meldingen

Binnen het Veiligheidshuis varieert het soort aanpak van een aanpak met een geringe vorm van regie – waarbij voornamelijk afgestemd wordt met en toe geleid naar individuele hulpverlening– tot aan de integrale aanpak waarbij een procesmanager verantwoordelijk is voor de regie over een persoon – of systeemgericht plan op alle leefgebieden. De instroom van casussen omvat meldingen van politie, gevangeniswezen en meldingen van andere partnerorganisaties.

Met het herinrichten van de werkprocessen en de ingebruikname van GCOS wordt door het Veiligheidshuis kritischer gekeken naar het aanmerken als en daarmee registreren van meldingen. We zijn dus anders gaan tellen. Nieuwe aanpakken zoals die van de “onaantastbaren” en radicalisering worden niet meer meegerekend als (centrale) meldingen. Daarnaast zijn de meldingen van het voormalige Steunpunt Huiselijk Geweld weggevallen per 2015. Dit verklaart grotendeels de daling in (centrale) meldingen.

De verwachting van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is dat de toegangslijnen om zaken ter tafel van het Veiligheidshuis te brengen zal toenemen vanuit de gemeenten (versterkt door de opkomst van Sociale (wijk)teams, Team Jeugd en andere gemeentelijke diensten en partners) en GGZ-instellingen.

Daarnaast zal Veilig Thuis een nieuwe toegangslijn worden. Huiselijk geweld en kindermishandeling vragen immers om een adequate en brede integrale aanpak. Als meldpunt is Veilig Thuis een eerstelijns organisatie. De kracht van Veilig Thuis ligt in het delen van informatie met het netwerksamenwerkingsverband van het Veiligheidshuis en omgekeerd.

Bij de doorontwikkeling van het Veiligheidshuis als het informatieknoppunt en kenniscentrum voor de aanpak van complexe veiligheids- en zorgproblematiek zal het Veiligheidshuis investeren om goed aanspreekbaar te zijn en op deskundige, professionele en flexibele wijze haar partners te ondersteunen in de regierol bij de aanpak van complexe problematiek.

Het Veiligheidshuis en de gemeente Vaals

*door Marcel Andriolo,
coördinator cluster Veiligheid,
gemeente Vaals (tot 1 juli 2016)*

Geschiedenis

Per 1 januari 2014 stapten de gemeente Vaals en de gemeente Gulpen-Wittem over van het Veiligheidshuis Kerkrade naar het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland. Dit onder andere om meer bestuurlijke en strategische aansluiting te vinden bij de gemeenten Maastricht Heuvelland, omdat de politie-basiseenheid Vaals bij de vorming van de Nationale Politie onderdeel ging uitmaken van de robuuste eenheid Heuvelland. Maar ook omdat de meeste netwerkpartners gevestigd zijn in of georiënteerd zijn op Maastricht.

Veiligheidshuis en gemeente Vaals

Het Veiligheidshuis verricht voor de gemeente Vaals werkzaamheden op het gebied van veelplegers/overlastveroorzakers (persoonsgerichte aanpak, de zogenaamde PGA), huiselijk geweld en jeugd. Ook het meldpunt radicalisering is namens de Heuvelland gemeenten en Maastricht ondergebracht bij het Veiligheidshuis.

Terugblik 2015

In 2015 was goed merkbaar dat door de personele wijzigingen bij het Veiligheidshuis en het ontbreken van een vast aanspreekpunt voor de gemeente Vaals de voortgang van enkele casussen helaas niet voldoende gewaarborgd kon worden. Inmiddels is er weer een aanspreekpunt benoemd en de resultaten zijn meteen duidelijk zichtbaar.

Vaals: verbinding veiligheid en sociaal domein

De gemeente Vaals zet vooral in op de verbinding tussen Veiligheid en het Sociale Domein. Gebleken is dat casuïstiek op het gebied van het sociale domein veelal ook bekend is binnen het gebied veiligheid en andersom. Derhalve is ervoor gekozen om deze krachten te bundelen. Zo heeft de gemeente Vaals ook sinds een jaar een 'BOA Sociaal Domein' in dienst, die vooral ingezet wordt om preventief te werk te gaan. Hierbij kan gedacht worden aan het brengen van een huisbezoek bij zorgelijke signalen en het eventueel toe geleiden naar hulp, bemiddelen bij burenruzies en

inzet bij probleemjeugd of overlastlocaties. Door vooraf te investeren kan mogelijk een heleboel problematiek achteraf worden voorkomen. De eerste resultaten hiervan zijn reeds behaald. Sociale problematiek komt namelijk veelvuldig voor in onze gemeente.

Dichtbij de burger, maatwerk en eigen kracht zijn belangrijke begrippen voor onze gemeente. In de gemeente Vaals is een sociaal team actief, waarin een vertegenwoordiger van respectievelijk team Jeugd, team WMO, Sociale Dienst en Veiligheid zitting hebben. Signalen worden in eerste instantie, indien betrekking op 2 of meerdere leefgebieden, besproken in het Sociaal Team. Mocht bij de aanpak van een dergelijk signaal meerdere netwerkpartners nodig zijn, dan worden deze uitgenodigd en betrokken bij het verdere verloop. Mocht blijken dat een betrokkene geen enkele medewerking wil verlenen, dan wordt ingezet op de aanpak via Vangnet. Mocht het probleem dermate groot zijn, dat de coördinatie door of de aanpak van het Veiligheidshuis gewenst is, dan wordt de betrokkene door de coördinator Veiligheid van de gemeente voor een Persoonsgerichte Aanpak aangemeld.

Rol Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis speelt in dit gehele proces een belangrijke rol. In eerste instantie door het verstreken van informatie, gezien het feit dat het Veiligheidshuis beschikt over een berg aan informatie. Op deze wijze kunnen een groot aantal casussen reeds aan de voorkant opgepakt worden. Alleen de echt omvangrijke en 'onaantastbare' casussen blijven daardoor over voor het Veiligheidshuis. Hierdoor is het afgelopen jaar het aantal PGAs bij het Veiligheidshuis (los van de huisverboden) laag gebleven. Dat is ook de verwachting voor de komende jaren. Op deze wijze kan het Veiligheidshuis zich bezig houden met haar kerntaken.

Verwachting inzet Veiligheidshuis

Behalve kwaliteit verwacht ik van het Veiligheidshuis maatwerk, advies, ondersteuning en direct handelen. Het verzamelen van informatie en het maken van een plan van aanpak is noodzakelijk, maar veel belangrijker is het omzetten van een plan in acties. Op het moment dat een casus zich voordoet, moet ik kunnen rekenen op steun en advies van het Veiligheidshuis. Bij een huisverbod is dat (bijna) vanzelfsprekend, maar ik merk dat bij een Persoonsgerichte Aanpak dit wel eens achterblijft. Dat is wat mij betreft het voornaamste aandachtspunt voor het komende jaar. Iedere casus is anders en ik hoop dan ook dat middels de 'benoeming' van het aanspreekpunt bij het Veiligheidshuis deze structurele wens geborgen wordt.

Doorpakken!

De gemeente Vaals werkt zo min mogelijk met structuren (alleen als het functioneel is). Van het Veiligheidshuis verwacht ik eigenlijk hetzelfde. Nu komt het nog weleens voor dat betrokken inwoners waarover zorgen zijn in figuurlijke zin van het ene overleg naar het andere overleg gaan, zonder dat concreet verantwoordelijkheid door een van de deelnemers wordt genomen om de casus op te pakken. Doorpakken is het hierbij het motto!!!

Het Veiligheidshuis in 2015

Aanpak Onaantastbaren

Het Veiligheidshuis is in december 2013 door de lokale driehoek gevraagd regie te nemen om een aanpak betreffende de 'onaantastbaren' vorm te geven en uit te voeren.

Doelstelling

Terug naar normalisatie is het adagium. Het aantal 'onaantastbaren' moet teruggedrongen worden, het liefst naar nul.

Definitie onaantastbare:

Een persoon boven de 12 jaar (strafrechtelijk vervolgbaar) die samen met anderen, in wisselende samenstelling, maar altijd terug herleidbaar naar een kerngroep, strafbare feiten pleegt, overlast veroorzaakt en/of intimiderend gedrag vertoont naar burgers. De persoon kenmerkt zich als moeilijk aanspreekbaar door overheidsinstanties en zorg mijdend voor de zorg- en dienstverlening.

Een veilige leefomgeving

In eerste instantie is de multidisciplinaire aanpak van het Veiligheidshuis gericht op het terugdringen van de overlast voor anderen. Om deze ambitie, een veilige(re) leefomgeving, te realiseren, dienen de volgende drie doelstellingen behaald te worden:

1. Het vergroten van het veiligheidsgevoel en het leefgenot van de omgeving
2. Het opheffen van het netwerk (en daarmee macht) van 'onaantastbaren'
3. De vertrouwensrelatie tussen de overheid en de burgers is hersteld

Sociale dynamiek

Bij de aanpak van de problematiek van de 'onaantastbaren' is het van belang dat gemeente, hulpverleners en andere professionals rekening houden met de sociale dynamiek tussen de betrokkenen. Het belangrijkste aspect is de machtsbalans tussen de criminele groep en de overheid. De bewoners zitten hier tussenin.

De speelruimte en invloed van de criminele groep neemt toe als de activiteiten van deze groep worden beloond (psychologisch en economisch) en hun 'aanhang' groeit. Hun systeem berust op intimidatie, loyaliteit en wederzijdse dienstverlening. Dit gedijt als bewoners en instanties geïntimideerd raken en geen steun bij elkaar zoeken. Intimidatie werkt individueel en verhindert daarom verbinding tussen bewoners en instanties.

Dit is een sterk mechanisme, dat zichzelf in stand houdt en alleen wordt doorbroken in een 'veiligheids-offensief', waarin de instanties de bewoners opzoeken en zich verenigen in een geconcentreerde aanpak met inzet van gevarieerde middelen. Reguliere veiligheidsmaatregelen en -acties zijn immers te weinig effectief gebleken.

Veiligheidsoffensief

Een veiligheidsoffensief is dus noodzakelijk. De insteek van het offensief is het bundelen van krachten: verbindingen worden hersteld en gelegd, er is een directe koppeling tussen strategie, tactiek en uitvoering en het betreft een intensieve geïntegreerde aanpak. Het veiligheidsoffensief wordt in Maastricht uitgevoerd in samenwerking tussen gemeente, Openbaar Ministerie, nationale politie, zorg- en welzijnsinstellingen en woningcorporaties.

Gemixte inzet

Het aanpakken van de overlast en criminaliteit vraagt om de 'gemixte' inzet van strafrechtelijke, bestuurlijke en civiele instrumenten, maar ook om fysieke maatregelen (sloop, renovatie, aanschaf van woningen) en hulpverlening op verschillende facetten (schuldsanering, verslaving, nazorg voor ex-gedetineerden, persoonlijke begeleiding en behandeling). Dit alles vanuit een omvattende informatiepositie. Tijdens het offensief is het van belang dat er tussen de partijen sprake is van eenheid van beleid (strategie), dat alle instrumenten voortdurend op elkaar worden afgestemd en dat er sprake is van de centrale aansturing door het Veiligheidshuis.

Resultaten 2015

In 2015 hebben we de aanpak 'onaantastbaren' voort gezet op de wijze waarop die in 2014 succesvol gestart is. De betrokken partijen blijven commitment tonen en zijn middels de Stuur- en Regiegroep en Briefing actief betrokken bij de aanpak. Er is het gehele jaar door alle netwerkpartners flink geïnvesteerd om de overlast terug te dringen, die door de 'onaantastbaren' wordt veroorzaakt.

Hardnekkige problematiek

Na de goede successen van justitie in 2014, bleek zoals verwacht in 2015 de problematiek hardnekkiger. De snelle zaken zijn opgelost en de 'onaantastbaren' merken in hun dagelijkse leven dat de aanpak bestaat. Of ze werken mee en hebben er profijt van, of ze werken tegen en komen de aanpak keihard tegen daar waar dat kan. Voor degene die meewerkt wordt een goed plan van aanpak opgesteld met stevige voorwaarden. Op deze manier kan tegemoet gekomen worden aan de hulpvraag van de persoon, maar ook aan de roep om leefgenot van de burgers en omwonenden. Dit plan vraagt grote inzet en motivatie van de "onaantastbare" en de betrokken netwerkpartners. De aanpak vraagt van alle betrokkenen om uit hun comfortzone te treden en verder te kijken dan de bekende wereld.

Indien de persoon niet meewerkt, wordt samen met alle partners een aanpak vastgelegd die de overlast zo ver mogelijk tegen gaat. Er wordt vanuit een repressieve aanpak ingestoken, waarbij samen met Justitiepartners, Woningcorporaties, gemeentelijke diensten en indien nodig de Belastingdienst een plan van aanpak opgesteld wordt.

Leidraad aanpak 'onaantastbaren'

Omdat er na het eerste jaar behoefte was aan duidelijke definities en structuren is er medio 2015 een rapport verschenen waarin de methodiek van de aanpak 'onaantastbaren' beschreven staat.

Deze notitie, De aanpak 'onaantastbaren': een Maastrichts veiligheidsoffensief, is vastgesteld door de Stuurgroep en dient als leidraad voor de aanpak. Er staan definities en processen in beschreven met de bedoeling om de focus te houden op de personen die er echt toe doen en de aanpak "verdienen".

Monitoring en evaluatie

Door een beschrijving van de methodiek is er duidelijkheid over de aanpak 'onaantastbaren'. Tevens zijn er in deze notitie indicatoren vastgesteld. Dit dient als onderlegger voor een uitgebreide monitoring en evaluatie die in 2016 zal plaatsvinden.

Wat willen we weten en meten?

1. De cijfers (hoeveel personen, hoeveel strafbare feiten, hoeveel opschalingen en hoeveel afschalingen)
2. De veiligheidsbeleving van de buurt.
3. De veiligheidsbeleving van de professionals werkzaam in de buurten, waar de 'onaantastbaren' verblijven.

Beschikbare cijfers

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel personen behoren tot de aanpak 'onaantastbaren' en hoeveel personen een Persoonsgerichte Aanpak (PGA) aanpak van het Veiligheidshuis hebben.

Cijfers Aanpak	2014	2015
Aantal personen deel uitmakend van aanpak	48	55
Aantal personen in PGA VHH	31	41

Vooruitblik 2016

Zoals gezegd zal de focus in 2016 liggen op vasthouden, doorpakken en meten. Hiervoor zullen op de reeds bovengenoemde indicatoren analyses gemaakt worden om het effect te meten en bij te stellen waar nodig. Dit alles met het doel om straks nog betere handvaten te hebben om de omgeving in de buurt van de 'onaantastbaren' leefbaar te maken en/of te houden.

Martin Honée: coach van 'onaantastbaren'

Sleutelfiguur in de aanpak 'onaantastbaren' is Martin Honée, zelfstandig coach en trainer. Het Veiligheidshuis vroeg hem een aantal onaantastbare personen en gezinnen te coachen: richting een verhuizing uit Maastricht of op weg naar leven zonder criminaliteit. Martin levert vanuit zijn eigen visie op coaching en verandering een bijdrage aan de aanpak.

Gepassioneerde verbinder

'Ik wil betekenis en beweging brengen in complexe zorgvraagstukken op het snijvlak van veiligheid. Dus hands-on zorg dichtbij mensen, waarbij er snel een passend aanbod is. Ook als zaakjes niet zo vlot lopen en/of veiligheid in het geding is. Mijn focus is gericht op de jongeren van Wittevrouwenveld, hun gezin en de omgeving waarin ze bewegen. Echter altijd met een "splitvision" op het grotere geheel. Verder coach ik geselecteerde personen en gezinnen binnen de veiligheidsaanpak.

Aanpak

'Verandering komt niet zomaar. Als coach denk ik mee en geef ik waar nodig actief structuur en richting. Vaak is het noodzakelijk om ambivalentie te forceren, zodat bestaande opvattingen en overtuigingen kunnen worden opgespoord en indien nodig uitgedaagd. Zo ontstaan er nieuwe keuzemogelijkheden. En is er ruimte voor verandering.'

'In mijn gesprekken ga ik eerst op zoek naar wat mensen drijft, spreken we over hun dromen en hun passie. Zo kan ik met hen doelen formuleren en komen tot een interventieplan. Het is belangrijk is om dit veranderproces te borgen met de ketenpartners zodat we samen komen tot passende en duurzame oplossingen.'

Contact:

'Ik ben bereikbaar. Dat is nodig, want mensen willen "echt" contact. Dat betekent dat ik soms op de gekste momenten in de auto spring en in de vreemdste situaties terecht komt. Maar als dat de momenten zijn dat ik betekenis kan toevoegen, dan wil ik daar zijn.'

'Ik houd van doelgerichte interventies; het voelt goed als doelen behaald zijn. Mijn opdracht voor het gezin dat is verhuisd is afgerond. Maar als er vragen zijn, dan ben ik er.'

'Een goede samenwerking en communicatie is de basis, dus bel of mail me gerust als je meer wilt weten over de ervaringen en aanpak!'

Martin Honée

t 06-42420815
www.honeeplus.com

Radicalisering

Radicalisering is in sneltreinvaart uitgegroeid tot de grootste dreiging voor West-Europa. In Maastricht en de directe (eu)regionale omgeving hebben we te maken met verschillende vormen van casuïstiek. Denk aan uitgereisde en/of potentiële jihadgangers, terugkeerders, ronselaars, aanhoudingen in verband met terroristische activiteiten.

Van nieuw fenomeen tot integrale aanpak

Mede gelet op het substantiële dreigingsniveau in Nederland vragen deze ontwikkelingen om een (boven) lokale aanpak. Uit de integrale veiligheidsanalyse van mei 2014:

"Onlangs heeft een kwestie in Maastricht aanleiding gegeven tot het oppakken van het onderwerp radicalisering in Maastricht. Momenteel zit Maastricht nog in de fase van afstemming en onderzoek over wat en hoe de gemeente hier een rol in kan en moet vervullen om zodoende risico's van radicalisering te kunnen inschatten en indammen "

Uit deze veiligheidsanalyse blijkt dat medio 2014 radicalisering nog een relatief nieuw en kleinschalig fenomeen binnen het gemeentelijk veiligheidslandschap vormde. De actualiteit heeft inmiddels geleid tot een integrale aanpak van radicalisering.

Casusniveau

In 2015 is in eerste instantie “ingezoomd” op casusniveau onder regie/coördinatie van het Veiligheidshuis en het inrichten van een meld- en adviespunt radicalisering voor Maastricht en de gemeenten in het Heuvelland. In het casuïstiekoverleg worden de meldingen van het meld- en adviespunt en de meldingen van de Infocel Contraterrorisme van de politie besproken. Deelnemers aan het overleg zijn: Openbaar Ministerie, politie, Reclassering Nederland, Team Integrale Veiligheid van de gemeente Maastricht en het Veiligheidshuis.

Behoeftes aan lokale en bovenlokale aanpak

Al snel bleek uit zowel deze casussen als uit de ontwikkeling van het thema zelf dat met een persoonsgerichte aanpak niet kan worden volstaan.

Er is behoefte aan een integrale/gestructureerde lokale en bovenlokale aanpak, waarbij de gemeente als regisseur de (boven)lokale aanpak vanuit een netwerk met partners vorm geeft en in uitvoering brengt.

Preventie, detectie en interventie

Kortom een integrale aanpak waarin de nadruk ligt op preventie, detectie en interventie, waarbij een effectief netwerk en samenspel ontstaat op genoemde pijlers. Vanuit een preventieve aanpak wordt aandacht besteed aan de voedingsbodems voor discriminatie, polarisatie en radicalisering. Bij escalatie acteren de politie en het Openbaar Ministerie vanuit de repressieve kant en wordt afgestemd binnen het 2-wekelijks casuïstiekoverleg.

In 2015 vonden de volgende activiteiten plaats:

- Inrichting Casuïstiekoverleg gemeenten Maastricht en Heuvelland;
- Inrichting Meld- en Adviespunt (voor professionals) gemeente Maastricht en Heuvelland;
- Memo College en Lokale Driehoek Integrale Aanpak (bestuurlijke inbedding);
- Voorlichting en presentatie aan interne en externe partners ten behoeve van deskundigheidsbevordering en netwerkontwikkeling.
- Deskundigheidsbevordering voor 1e lijnwerkers in Maastricht en Heuvelland;
- Netwerkontwikkeling lokaal (intern): Integrale Veiligheid, Sociale Zaken, Leerplicht, Burgerzaken, Team Handhaven, Veilig Buurten Team (VBT), Sociale Wijkteams, Kredietbank Limburg, Domeinen Sociaal en Onderwijs, Team Jeugd, Team WMO;
- Netwerkontwikkeling lokaal (extern): Trajekt, Mondriaan, Maatschappelijke Opvang, Woningcorporaties, politie, Openbaar Ministerie, reclassering, scholen, MTB, Moskeeën, GGD vangnet, Bureau Jeugdzorg., Voordeur Maatschappelijke Opvang;
- Deelname stuurgroep Provincie t.b.v. bovenlokale samenwerking;
- Netwerkontwikkeling op provinciaal niveau: Provincie, politie, Openbaar Ministerie, reclassering NL, Regionale Inlichtingendienst politie, Veiligheidshuizen, Provinciaal Platform Minderheden, ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid gemeenten Heerlen, Kerkrade, Venlo, Sittard-Geleen, Roermond, Maastricht, RIEC, Stichting Marokkaanse Nederlanders (SMN);
- Netwerkontwikkeling op landelijk niveau: Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), Ministerie van Veiligheid en Justitie, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid/Expertise-unit Sociale Stabiliteit, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Stichting School en Veiligheid, AIVD;
- Subsidieaanvraag Euregionaal “Interregional project-proposal to prevent and fight radicalism” in samenwerking met de Burgemeesters van Aken, Luik, Hasselt, Verviers en Maastricht.

Aanpak van radicalisering in Maastricht Heuvelland

Interview met Paul Minnen, Reclassering Nederland

Radicalisering, het is een thema dat overal hoog op de agenda staat: bij gemeenten, bij de media en vooral ook bij de een groot deel van de Nederlanders, die zich zorgen maken over hun woon- en leefomgeving. In Maastricht staan Team Veiligheid en het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland aan de lat als het gaat om radicalisering.

In 2015 is er een structureel casuïstiekoverleg tot stand gekomen en inmiddels ervaren de verschillende organisaties een sterke samenwerking in dit complexe thema. Paul Minnen, unitmanager bij Reclassering Nederland, maakt deel uit van die samenwerking. De rol en taak van de reclassering in dit thema zijn essentieel.

Minnen licht de rol van de reclassering toe: 'Ons werk is erop gericht crimineel gedrag te voorkomen en terug te dringen. Dat doen we door advies te geven aan partnerorganisaties, zoals gemeenten en politie, en met de controle en begeleiding van verdachten of veroordeelden. Daarmee dragen we bij aan een veilige samenleving.'

Het gaat bij de reclassering om alle vormen van crimineel gedrag, van mishandeling tot fraude, van drugshandel tot winkeldiefstal. Radicalisering en de strafbare feiten die daar bij komen kijken behoren tot een aparte categorie: 'We hebben inderdaad te maken met een speciale doelgroep. Daarom hebben we sinds 2013 een apart team: het TER-team (Terrorisme, Extremisme, Radicalisering). Dit landelijk opererende team bestaat uit inmiddels 11 reclasseringsmedewerkers die zich bezig houden met geradicaliseerde verdachten en veroordeelden. Overigens gaat dit niet alleen om geradicaliseerde moslims; we richten ons bijvoorbeeld ook op extreem rechtse personen.'

Minnen kent het ontstaan van de Maastrichtse aanpak van radicalisering als geen ander. Vanaf het begin is hij betrokken bij de aanpak in Maastricht en heeft hij meegedacht over hoe deze aanpak eruit moest zien: 'Dat begon, zoals in veel gemeenten, vanuit een casus. Dat was de zaak van Aisha, die na een tijd in Syrië geweest te zijn weer terugkeerde in Maastricht. De gemeente pakte krachtig de regie en kreeg alle partijen aan tafel. De aanpak was daardoor ook meteen hands-on, ook vanwege de rol van de mensen van het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland. Zij hebben veel ervaring met casuïstiek en schuwen dus niet om naast 'het regisseren' ook hun handen uit de mouwen te steken. Ik vind dat deze daadkrachtige en breed gedragen aanpak een goed voorbeeld is van de manier waarop we in Nederland omgaan met radicalisering.'

Het integrale casuïstiekoverleg, waarin nieuwe meldingen of signalen worden behandeld en lopende casussen worden besproken, vormt het kloppend hart

van de aanpak. De reclassering, in de persoon van Minnen of een collega, maakt daar altijd deel van uit: 'De mensen van het Veiligheidshuis wegen ontvangende meldingen en signalen en bepalen welke casussen er op de agenda komen. Wij checken of er al dossiers zijn en geven op basis van onze kennis een advies. Soms brengen we ook een casus in als we zien dat een cliënt naar deze regio verhuist of de detentie verlaat.'

Deze samenwerking maakt de aanpak in Maastricht succesvol, aldus Minnen: 'We delen tijdig signalen en maken elkaar zo als professionals van diverse organisaties sterker. Op die manier werken we zo effectief mogelijk samen aan een gedeelde missie: een veilige samenleving.'

De reclassering speelt ook een rol in het traject met de verdachten en veroordeelden zelf: 'Wij gaan uit van een mix van controle en begeleiding. Dat is dus enerzijds checken of de persoon zich aan de voorwaarden houdt die door de rechter zijn opgelegd en anderzijds hulp verlenen bij de stappen terug de maatschappij in. Dat is in dit thema niet gemakkelijk: vaak speelden er al meerdere problemen, waarbij een opening is ontstaan voor radicale invloeden. Hij of zij neemt in dit proces soms afstand van sociale contacten, vrienden en zelfs familie. De reclasseringsmedewerker probeert de genomen stappen in dit proces te bespreken, dit proces te stoppen of uiteindelijk zelfs om te draaien.'

Er spelen meer factoren die de begeleiding van geradicaliseerde personen een lastige taak maken. Minnen: 'De doelgroep vraagt iets extra's. Het zijn vaak mensen met extreme denkbeelden. We moeten dus sterk in onze schoenen staan. Aan de andere kant is er de aandacht van de media en alle berichtgeving. Hoewel dat er voor ons bij hoort, helpt het de cliënt niet in zijn of haar ontwikkeling. Geradicaliseerde personen krijgen van de maatschappij een stempel, terwijl wij hen er juist van proberen te overtuigen dat ze mee moeten doen in die maatschappij.'

Evaluatie Integrale aanpak en invoering zelfredzaamheid-matrix

Medio 2014 is het landelijk onderzoek van het Samenwerkend Toezicht Jeugdzaken afgerond, waaraan het Veiligheidshuis deelnam met de integrale aanpak. De samenwerkende jeugdinspecties hebben naar aanleiding daarvan in 2014 een 'Nota van bevindingen Maastricht Integrale Aanpak' uitgebracht over de praktijk rondom de zorg en ondersteuning voor gezinnen met geringe sociale redzaamheid.

Eind 2014 evalueerde het Veiligheidshuis zelf het proces, waarin de aanbevelingen van het landelijk onderzoek zijn meegenomen. De verbeterpunten zijn in 2015 gefaseerd uitgevoerd, zoals invoering van de Zelfredzaamheid-matrix, die een uniform format biedt

om samen met het betreffende gezin te komen tot een probleeminventarisatie en een systeemgericht plan van aanpak op alle relevante leefgebieden.

Start met ZRM

Het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland is in 2015 gestart met het meetbaar maken van de resultaten door de methodiek van de ZRM toe te passen op alle nieuwe casussen van de integrale aanpak van het Veiligheidshuis. In totaal is er in 2015 bij 39 cliënten een Zelfredzaamheid-matrix afgenomen. Van deze cliënten was er in 12 cases sprake van ouderschap van minderjarige kinderen. Uit de scores van de afgenomen ZRM's kunnen er een aantal zaken worden afgeleid.

	1. ACUUT	2. NIET	3. BEPERKT	4. VOLDOENDE	5. VOLLEDIG
Zelfredzaam	Acute problematiek. De situatie is onhoudbaar.	Cliënt is niet zelfredzaam. Situatie verslechterd als niet wordt ingegrepen.	Beperkte zelfredzaamheid. Situatie is stabiel maar minimaal toereikend.	De cliënt is voldoende zelfredzaam.	De zelfredzaamheid is bovengemiddeld goed.
Zorg	De cliënt heeft direct (meer) zorg nodig.	Grote zorgbehoefte waar de cliënt niet zelf in kan voorzien.	Cliënt heeft een zorgbehoefte waarin deels wordt voorzien.	In eventueel aanwezige zorgbehoefte is voorzien.	De cliënt heeft geen zorgbehoefte.
Begeleiding	Extra intensieve begeleiding is acuut noodzakelijk.	Extra begeleiding is nodig.	Begeleiding kan verbeterd worden.	Begeleiding is voldoende.	Begeleiding is onnodig.

Zelfredzaamheid-matrix (ZRM)

De GGD Amsterdam ontwikkelde in samenwerking met de Gemeente Rotterdam een meetinstrument om het functioneren van cliënten van de openbare zorg beter in kaart te kunnen brengen: de Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM). Dit is een methode om te meten hoe zelfredzaam iemand is. Zelfredzaamheid is het vermogen om te komen tot een zo adequaat mogelijk functioneren op de belangrijkste domeinen van het dagelijkse leven (leefgebieden). De ZRM is in eerste instantie ontwikkeld om de problemen per leefgebied in kaart te brengen, maar kan ook gebruikt worden als momentopname van de situatie op elk moment in een traject. Alle gegevens over het functioneren van een persoon worden in de ZRM uitgedrukt in een oordeel over de mate van zelfredzaamheid op alle leefgebieden van die persoon op dat moment. Per leefgebied wordt de situatie van de cliënt

gewaardeerd op een schaal van 1 tot en met 5. Bij een 'score 1' is er sprake van acute problematiek, bij een 'score 5' is er sprake van volledige zelfredzaamheid op het betreffende leefgebied.

Op basis van de door middel van de ZRM geïnventariseerde problematiek op de diverse leefgebieden, formuleren wij gezamenlijk met betrokken netwerkpartners en de betreffende cliënt respectievelijk het betreffende gezin concrete doelen voor een integraal persoon- of systeemgericht plan van aanpak (PGA). Daarnaast biedt de probleeminventarisatie inzicht met betrekking tot het tijdig en gericht organiseren van de juiste hulp. De resultaten van deze aanpak worden vervolgens periodiek gemeten en waar nodig bijgesteld, waardoor de voortgang en daarmee de effectiviteit van het plan van aanpak zichtbaar wordt gemaakt.

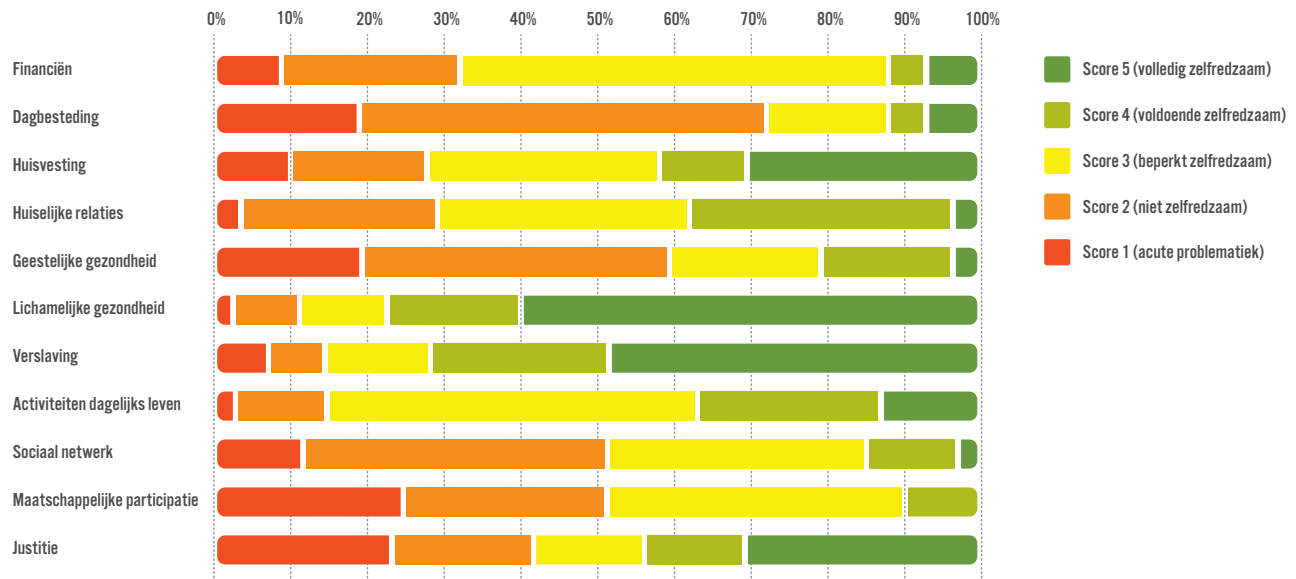
Resultaten

Niet verrassend maar toch vermeldenswaardig, in vrijwel alle cases was er sprake van tenminste 'niet zelfredzaam' op 1 leefgebied. Er kan dus worden gesteld dat er in alle gevallen verbetering nodig is in de inzet van hulpverlening.

Gemiddeld was er bij alle cliënten sprake van acute problematiek op minimaal 1 leefgebied. Er was

gemiddeld sprake van niet zelfredzaamheid op meer dan 2 leefgebieden. Tenslotte was er gemiddeld sprake van beperkte zelfredzaamheid op meer dan 3 leefgebieden.

Onderstaande grafiek maakt inzichtelijk op welke leefgebieden er het vaakst sprake is van problematiek wanneer we kijken naar de scores van de zelfredzaamheid-matrix.

Wanneer er puur naar acute problematiek en niet naar zelfredzaamheid wordt gekeken, blijkt dat er het meest problemen zijn op de leefgebieden dagbesteding, geestelijke gezondheid, sociaal netwerk (steun van familie/vrienden) en justitie. Als er ook naar beperkte zelfredzaamheid wordt gekeken, valt op dat er kennelijk bij de leefgebieden lichamelijke gezondheid en verslaving bij meer dan 70% van de personen sprake was van voldoende zelfredzaamheid. Op alle andere leefgebieden was er op zijn minst sprake van beperkte zelfredzaamheid bij meer dan 50% van alle 39 cliënten waarbij een zelfredzaamheid-matrix was afgenomen.

ZRM en interventies

Als er wordt gekeken naar de mate van problematiek op de diverse leefgebieden kan er in het algemeen worden gesteld dat met name 'scores 1 en 2' zullen leiden tot interventies in de plannen van aanpak op de betreffende leefgebieden.

Daarnaast zullen normaal gesproken benodigde interventies ten behoeve van het leefgebied maatschappelijke participatie in de plannen van aanpak van het Veiligheidshuis een (veel) lagere prioriteit

hebben dan interventies op de leefgebieden justitie of huisvesting. Een 'score 1 (acute problematiek)' op het leefgebied huisvesting betekent bijvoorbeeld dakloos en/of verblijf in de nachtopvang. Een 'score 1' op het leefgebied maatschappelijke participatie betekent: niet van toepassing door crisissituatie en/of overlevingsmodus. Er is in dat geval dus sprake van acute problematiek op een ander leefgebied.

Maatwerk

Uiteraard is er bij iedere casus in het kader van de integrale aanpak sprake van maatwerk bij de benodigde interventies met als doel de zelfredzaamheid van een persoon en optredende stagnatie in de hulpverlening te verbeteren.

2016 en verder

In 2016 worden er ook plannen van aanpak gemaakt op basis van de Zelfredzaamheid-matrix, zogenaamde doel-ZRM's. Naast deze plannen van aanpak wordt er iedere 6 maanden opnieuw ZRM afgenomen bij wijze van evaluatie. Hierdoor is het Veiligheidshuis in staat om beter dan dat nu het geval is de voortgang van een aanpak in kaart te brengen.

Aanpak verwarde personen

“Vroeger, ja..vroeger, toen was het duidelijk: als je gek was ging je naar de psychiatrie, als je overlast veroorzaakte ging je naar de politie en als je overlast veroorzaakte omdat je gek was werd je door de politie naar de psychiatrie gebracht”.

Ongeacht of het nu vroeger beter was of niet, het is duidelijk dat het nu anders is. De roep om het domein van de psychiatrie te verengen tot dat wat geneeskunde is heeft – mede als gevolg van de noodzakelijke bezuinigingen in de gezondheidszorg – gehoor gevonden.

Toename

De afgelopen jaren zijn meer en meer mensen in de wijken/buurtten verschenen die de grip op hun leven verliezen, die daardoor verloederen, overlast veroorzaken en/of gevaarlijk zijn voor zichzelf of anderen.

Zowel in Maastricht als in Zuid-Limburg is vanaf 2011 een sterke toename te constateren ten aanzien van incidenten rondom verwarde personen (bron: politie). Het fatale incident bij het Leger des Heils in december 2014 is hiervan een voorbeeld.

Verbinding

De noodzaak van een goede verbinding met Sociale (wijk) teams en de GGZ-instellingen over deze problematiek is evident, maar zal de komende tijd nog de nodige aandacht vragen.

Het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland participeert in de ontwikkelingen:

- Het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland participeert in de ontwikkelingen:
- Integrale aanpak verwarde personen (afstemming OM, GGZ, Politie, Zorgpartners en Reclassering);
- Overleg Doorontwikkeling Maatschappelijke Zorg Zuid-Limburg waarin gezamenlijke stappen zijn gezet om te komen tot een integraal ondersteuningsbeleid maatschappelijke zorg en aanpak verwarde personen;
- Doorontwikkeling van de Centrale Voordeuren* in de gemeenten Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen in het kader van beschermd wonen en maatschappelijke opvang;
- Doorontwikkeling van de vangnet en bemoeizorgfuncties, waarbij de doelstelling is om te komen tot een samenhangend en dekkend aanbod aan vangnet- en bemoeizorgfuncties in geheel Zuid-Limburg, met ruimte voor couleur local in de dagelijkse uitvoering;
- Aanpak verwarde personen in samenwerking met de GGZ in Maastricht en Heuvelland.

** Het verstrekken van de maatwerkvoorziening Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen is door de regiogemeenten van Maastricht Heuvelland gemandateerd aan de gemeente Maastricht. De toegang verloopt via de zogenaamde Centrale Voordeur, waar deskundige medewerkers van de grootste aanbieders op casusniveau cliënten bespreken om zo snel een passende oplossing te kunnen bieden.*

Nazorg volwassen ex-gedetineerden in Veiligheidshuis en Servicepunt Portal ex-gedetineerden

Het Veiligheidshuis voert vanaf 2008 voor de gemeente Maastricht de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de nazorg van (ex-)gedetineerden uit. Het Veiligheidshuis ontvangt de meldingen van het gevangeniswezen, deelt informatie en coördineert zorg waar sprake is van Multi-problematiek.

Rol Humanitas

Waar wel sprake is van problematiek, maar niet van multi-problematiek, wordt Humanitas gevraagd de ex-gedetineerde hulp aan te bieden. Humanitas voert op verzoek van de gemeente Maastricht sinds 2008 een servicepunt voor ex-gedetineerden. Het Project Portal biedt door middel van getrainde vrijwilligers ondersteuning aan volwassen (ex-)gedetineerden, die na detentie terugkeren naar de gemeente Maastricht.

Het doel van de ondersteuning is een positieve bijdrage te leveren aan de mogelijkheden voor (ex-)gedetineerden om na detentie weer zelf de regie te voeren over hun eigen leven, een plaats in de samenleving te verwerven en op deze wijze de kansen op recidive te beperken. Dit project is aangehaakt bij het Veiligheidshuis. De werkzaamheden van Humanitas bestaan uit een inloospreekuur, begeleiding door een maatje en bezoek tijdens detentie.

Minderjarigen

De regie van de nazorg voor minderjarige ex-gedetineerden is in handen van de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad benadert het Veiligheidshuis bij multi-probleem casuïstiek.

Financiering

Vanaf 2014 voorziet de subsidie die bekend staat als de “van der Staaij gelden” in de aanvullende financiering, die nodig was voor het versneld inzetten van een integrale persoonsgerichte aanpak voor ex-gedetineerden in de vorm van trajecten ten aanzien van wonen en werken/dagbesteding. Dit met als doel re-integratie van deze doelgroep, die vaak bestaat uit (zorgwekkende) zorgmijders waarbij sprake is van dubbel- of tripeldiagnostiek te bevorderen en daarmee recidive in deze regio te verminderen.

De coördinatie van nazorg, buiten het justitiële kader, is een verantwoordelijkheid van gemeenten. Deze verantwoordelijkheidsverdeling vormt de basis voor het Samenwerkingsmodel. Streven is een “continue aanpak” te bewerkstelligen in samenwerking tussen gemeenten en het Gevangeniswezen, vanuit de wetenschap dat detentie vaak slechts een (korte) onderbreking is in een langer lopend maatschappelijk traject.

Gemeenten, penitentiaire inrichtingen en maatschappelijke partners zijn dus partners die hetzelfde doel nastreven: het realiseren van een succesvolle terugkeer van de (ex-)gedetineerde burger in de samenleving, waardoor de veiligheid op straat wordt verhoogd en overlast en criminaliteit worden teruggedrongen en (ex-)gedetineerden weer participeren in de maatschappij. (pagina 10)

Regionale samenwerking en Veiligheidshuizen Een belangrijke randvoorwaarde voor het organiseren en coördineren van nazorg is regionale samenwerking en informatie-uitwisseling tussen gemeenten, Gevangeniswezen, OM, woningcorporaties, zorginstellingen, politie, reclassering, etc. Deze samenwerking richt zich op bundeling van kennis en middelen, vanuit een centraal punt in de regio. Dit draagt bij aan de kwaliteit van nazorg en vergroot de efficiëntie van de ingezette trajecten. De Veiligheidshuizen bieden een goede infrastructuur voor het vormgeven van deze regionale samenwerking. (pagina 11)

Bron: Samenwerkingsmodel Nazorg volwassen (ex-)gedetineerde burgers, Actualisatie 2011, Vereniging Nederlandse Gemeenten en Ministerie van Veiligheid en Justitie, uitgave juni 2011, pagina 10 en 11.

De uitstroomcijfers van Nazorgkandidaten, te weten volwassen gedetineerden waarvan bij Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) bekend is dat zij legaal in Nederland verblijven en die terugkeren naar een Nederlandse gemeente (en daarmee de instroomcijfers) dalen, hetgeen een landelijke trend is. In 2015 is de totale in- en uitstroom van Nazorgkandidaten met ruim 4.000 afgenomen. Dit is vooral een gevolg van de daling van het aantal kortdurende gijzelingen in het kader van de Wet Mulder en de Wet OM-afdoening.

Het Veiligheidshuis werkt Lean: start en ontwikkeling

Lean heeft als doel het efficiënt inrichten (het 'slank' maken) van werkprocessen. Lean richt zich op het minimaliseren van verspilling en op het toevoegen van waarde in werkprocessen.

Het Veiligheidshuis is eind 2014 gestart met het toepassen van de Lean-methodiek. Alle werkprocessen van het Veiligheidshuis zijn onder de loep genomen en heringericht aan de hand van de Leanfilosofie (eenduidig, uniform, efficiënt, klantvriendelijk en slim).

GCOS

Belangrijke onderdelen van de nieuwe werkwijze zijn de ingebruikname van het landelijke systeem GCOS (Geïntegreerd Casusoverleg Ondersteunend Systeem). In 2015 heeft het Veiligheidshuis de administratie en de ondersteuning van de casusoverleggen verbeterd door te werken met GCOS.

Anders werken en denken

Lean werken betekent echter niet alleen digitalisering, maar betekent ook anders werken en denken. Ook voor de netwerkpartners worden de veranderende processen duidelijk merkbaar. Dit heeft bovendien effect op de samenwerking in en met het Veiligheidshuis.

In 2015 is daarom samen met de netwerkpartners verder gewerkt aan een optimale samenwerking in 'slanke' processen. GCOS maakt het mogelijk om sneller en beter alle relevante procesinformatie inzichtelijk te maken, gemakkelijker informatie te delen, voorzitters van overleggen digitaal te ondersteunen en medewerkers van bepaalde partnerorganisaties in hun eigen werkomgeving inzage te geven in de dossiers waarbij betrokken zijn.

Optimalisering samenwerking

Om de samenwerking met de justitiepartners te optimaliseren, zijn de afdoeningsadviezen inzake geprioriteerde cliënten van het Veiligheidshuis via GCOS aan ZSM beschikbaar (Zorgvuldig Snel Maatwerk: veelvoorkomende criminaliteit wordt steeds meer strafrechtelijk afgedaan door OM na afstemming met Politie, Reclassering Nederland en andere ketenpartners). Daarnaast zijn zorgmeldingen inzake jeugdigen afkomstig van de politie voor het betreffende Team Jeugd of Sociaal Team beschikbaar gemaakt via GCOS, hetgeen het onderlinge overleg in deze efficiënter heeft gemaakt.

Het hoofdproces van het Veiligheidshuis is de Integrale Aanpak (persoons- of systeemgericht), die gestart wordt als er sprake is van Multi-problematiek en stagnatie in de samenwerking tussen netwerkpartners. In 2016 gaan we binnen het Veiligheidshuis de registratie van de Integrale Aanpakken volledig registreren in slechts één systeem (GCOS).

Een ander belangrijk onderdeel van de nieuwe werkwijze is de toepassing van de Zelfredzaamheid-matrix (ZRM), zie uitgebreidere toelichting eerder in dit jaarverslag.

De Lean-methodiek blijft een manier van werken en is een onderdeel van de bedrijfsvoering van ons Veiligheidshuis geworden. Door verschillende ontwikkelingen, zowel intern als extern, wordt er gekeken naar een manier om deze ontwikkelingen op de juiste manier te implementeren binnen de huidige bedrijfsvoering. De doorontwikkeling is verder gericht op het verbeteren van de privacy (van belang als een persoon in meerdere samenwerkingsverbanden wordt besproken) en de gebruiksvriendelijkheid.

Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling: Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)

De aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties¹ (GIA) in Zuid-Limburg is nu nog zo ingericht, dat de politiemeldingen huiselijk geweld en zorgmeldingen jeugd binnenkomen bij de vier Veiligheidshuizen en de meldingen van burgers en professionals (via de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) bij Veilig Thuis Zuid-Limburg².

Gezamenlijke aanpak

Het Veiligheidshuis is het knooppunt waarin de afgelopen jaren op casusniveau regie werd gevoerd op de gezamenlijke aanpak door gemeenten, justitiepartners en zorgpartners aan de hand van politiemeldingen inzake huiselijk geweld/kindermishandeling. Het betreft een integrale, multidisciplinaire aanpak door afstemming/risico-inschatting met ketenpartners, hulpaanbod aan slachtoffer, pleger en kinderen, (indien nodig) organiseren dwang en drang.

Nieuwe samenwerkingsdriehoek

Sinds 2015 in de nieuwe samenwerkingsdriehoek, lokaal veld (waaronder de gemeentelijke Teams Jeugd), Veilig Thuis en het Veiligheidshuis. De nieuwe samenwerkingsdriehoek is het gevolg van de gezamenlijke Regiovisie Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA), die de 18 gemeenten in Zuid-Limburg in 2014 hebben opgesteld. Hierin is de visie op de aanpak van GIA vastgelegd vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheden in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Jeugdwet 2015. Verantwoordelijkheden op het gebied van preventie, curatie en nazorg in alle gevallen van GIA.

2015: overgangsjaar

Het jaar 2015 was in de Regiovisie als overgangsjaar benoemd, waarin het Veiligheidshuis, naast de politiemeldingen over GIA, ook alle jeugdzorgmeldingen van de politie ontvangt. In het Veiligheidshuis vindt verrijking van de zorgmeldingen plaats, als wel

afstemming met de Teams Jeugd over het oppakken van de zorgmeldingen. Tot 2015 was dat een verantwoordelijkheid van Bureau Jeugdzorg.

In 2015 heeft een onafhankelijk onderzoek plaatsgevonden in Zuid-Limburg naar de aanpak van GIA, waarbij de gezamenlijke werkwijze van Veilig Thuis, Teams Jeugd en Veiligheidshuizen provinciaal zijn geëvalueerd en doorontwikkeld.

Specialisme-model

In 2016 is op basis van de onderzoeksresultaten van Advante besloten dat de aanpak GIA in Zuid-Limburg volgens het zogenaamde specialisme-model wordt ingericht. Kort samengevat betekent dit dat Veilig Thuis vanaf 1 januari 2017 de regierol krijgt in de aanpak GIA en hierbij slim gebruik maakt van de ketensamenwerking (borging van de opgebouwde deskundigheid en ervaring). Dit maakt een optimale afstemming en samenwerking met Veilig Thuis van essentieel belang.

¹ Met beide termen 'Huiselijk Geweld en Kindermishandeling' (HG en KM) en 'Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)' worden alle vormen van geweld in relaties aangeduid: tegen (ex-)partners, kinderen, ouders, ouderen, overige familieleden en huisvrienden. Niet de aard van het geweld maar de relatie is bepalend en omvat daarom ook Eergerelateerd Geweld en loverboyproblematiek. Binnen de gemeente Maastricht is speciale aandacht voor seksueel geweld/misbruik en kinder- en ouderenmishandeling. De termen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling worden door de meeste organisaties gebruikt; de (nieuwe) term GIA wordt met name gebruikt door de gemeenten.

² Veilig Thuis Zuid-Limburg is de nieuwe organisatie, ondergebracht bij GGD Zuid-Limburg, waarin vanaf 2015 het voormalige Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling zijn gefuseerd.

Aanpak Top X

In 2015 werd het voor het eerst gewerkt vanuit de zogenaamde 'Top X aanpak', een integrale aanpak van geprioriteerde personen. Deze personen zijn op basis van vooraf geformuleerde criteria op een lijst (de Top X) terecht gekomen.

Hoe het werkt

De Heuvelland gemeenten en Maastricht hebben allemaal, in overleg met de politie en Openbaar Ministerie, een of meerdere personen aangedragen waarvan men overlast ervaart. Deze personen zijn door het Veiligheidshuis geprioriteerd. Er is een plan van aanpak gemaakt om de overlast terug te dringen.

Focus

Al snel bleek dat de selectie meer gefocust moest worden uitgevoerd. De personen die geprioriteerd zijn bleken niet de personen te zijn waar de meeste overlast door ervaren wordt, maar de personen die vaak in de justitielijsten voorkomen. Deze groepen bestaan niet altijd uit dezelfde personen, en vallen vaak onder een andere doelgroep binnen het Veiligheidshuis.

Goede screening

Om te zorgen dat er in 2016 de juiste personen op de Top X-lijst komen, is er in 2015 gewerkt aan een goede screening voor de gemeente Maastricht. Samen met de politie en het Openbaar Ministerie zijn er speerpunten afgesproken van gedrag waar we in de gemeente Maastricht het meeste last van hebben.

Deze speerpunten komen overeen met de speerpunten uit het Meerjarenprogramma Veiligheid 2015-2018 dat door de gemeente is opgesteld. Zodoende wordt er bij de Top X binnen het politiestelsel gefilterd op:

- HIC Feiten: high impact crimes zoals woninginbraken
- Frontière: drugsoverlast
- Overlast in de openbare ruimte
- Overlastgevendende jeugd

Prioritering

Door de politie is een digitaal risicotaxatie-instrument ontwikkeld, dat binnen de politiestelsels selecteert op een drietal hoofdelementen (geweld, high impact crimes en de prioriteitenlijst per gemeente). Op basis daarvan wordt per gemeente een monitoringslijst uitgedraaid. Samen met politie, OM, reclassering, Team Integrale Veiligheid van de gemeente Maastricht, Bureau Jeugdzorg en zorgpartners worden onder regie van het Veiligheidshuis via een zogenaamde weegtafel personen ge(her)prioriteerd.

De nieuwe Top X-lijst is op 6 juni 2016 door de Driehoek vastgesteld. Deze zullen door het Veiligheidshuis met prioriteit opgepakt worden. Voor de Heuvelland

gemeenten geldt een gelijksoortige procedure. Echter, er zal in overleg per gemeente gekeken worden naar de aantallen.

Raakvlak met aanpak 'onaantastbaren'

Omdat in Maastricht de aanpak 'onaantastbaren' loopt en deze geprioriteerde personen zowel in deze aanpak vallen als tot de Top X aanpak behoren, zal de Maastrichtse Top X aanpak zo veel mogelijk worden ondergebracht in de goed lopende structuur van de 'onaantastbaren' aanpak. Dit om geen nieuwe overleggen in het leven te roepen en het succes van de 'onaantastbaren aanpak' door te voeren in de Top X aanpak.

Informatieknooppunt gemeente

Maastricht:

Hulp vaak te laat

Bij gedwongen uithuiszettingen blijkt vaak dat er te laat hulp wordt georganiseerd rondom een burger(s) waardoor een uithuiszetting bijna onvermijdelijk is. De schulden of overlast zijn vaak al dusdanig opgelopen dat deze niet tot nauwelijks meer terug te dringen zijn. Het logische gevolg is dat de cliënt uit zijn woning werd gezet, de schulden als gevolg hiervan nog meer opliepen en er vaak ook op andere leefgebieden problemen ontstonden.

Vanuit het coalitieakkoord is door de betrokken wethouder(s) de opdracht bij het Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland neergelegd om een Informatieknooppunt voor de gemeente Maastricht te vormen. Dit is in 2015 vorm gegeven.

Doelstelling

Doelstelling van het Informatieknooppunt is het aantal gedwongen uithuiszettingen te reduceren door middel van het tijdig signaleren van problematiek en vroegtijdig de hulp en preventie te organiseren. Insteek is het proces rondom de problematiek van gedwongen uithuiszettingen te begeleiden, bewaken en coördineren. In de loop van 2016 zal het informatieknooppunt van de gemeente en het netwerkoverleg stadsbreed operationeel

zijn en zullen risico- adressen voor huisuitzettingen sneller aangepakt worden.

Om zo ver te komen is er met de vaste partners regelmatig overleg. Denk hierbij aan de drie Maastrichtse wooncorporaties, Stichting Trajekt, afdeling Beleid en Ontwikkeling van de Gemeente Maastricht en GGD Vangnet. Gezamenlijk is er een zorgtrap opgesteld, die de basis vormt van het proces “voorkoming huisuitzettingen”.

Nieuw proces

In het nieuwe proces wordt de cliënt in een vroeg stadium aangemeld bij het informatieknooppunt van de gemeente Maastricht. De randvoorwaarde met betrekking tot financiële problematiek is dat dit uiterlijk gebeurt nadat de cliënt een huurachterstand heeft van twee maanden en één dag.

Bij overlast dient te aanmelding te gebeuren nadat de woonconsulent de reguliere middelen heeft ingezet en het gewenste effect uitblijft. In dit stadium betreft het dan ook nog een beheersbaar probleem dat niet hoeft te leiden tot een gedwongen uithuiszetting. Door het vroegtijdig inzetten van één of meer van de betrokken netwerkpartners kan het probleem gestabiliseerd worden en worden gewerkt aan een reductie van de schulden en het stoppen of terugdringen van de overlast met als doel dat de cliënt zijn woning kan behouden.

Rol Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis is gevraagd om het proces rondom én de invulling van het informatieknooppunt vorm te geven. Er is bewust voor het Veiligheidshuis is gekozen omdat deze afdeling stadsbreed opereert, een stadsbreed netwerk heeft, de kennis in huis heeft om deze problematiek te regisseren, daar waar nodig de

tools in huis heeft om op te schalen en als gemeentelijk onderdeel over bepaalde belangrijke informatie kan en mag beschikken.

Regierol

De verwachting is dat voor het Veiligheidshuis grotendeels een regisserende rol is weggelegd en dat één of meerdere netwerkpartners “casemanager” zullen worden van de aangeleverde zaken. In een aantal gevallen zal het Veiligheidshuis een Persoons- of systeemgerichte Aanpak (PGA) opstarten. Er is voor gekozen om voor deze problematiek een informatieknooppunt bij de gemeente Maastricht op te zetten en in te richten, omdat deze dan enerzijds het proces kan faciliteren, bewaken en coördineren en anderzijds een neutraal verzamelpunt is.

Financiering

Het Veiligheidshuis wordt voor verschillende werkzaamheden door diverse overheden gefinancierd: gemeenten, provincie en het Ministerie van Veiligheid en Justitie. De gemeente Maastricht neemt het grootste deel voor haar rekening. De casussen van het Veiligheidshuis betreffen ook voor het grootste deel Maastrichtse inwoners.

Eind 2014 jaar is eveneens de systematiek van de percentagegewijze bijdrage van de Heuvelland gemeenten geëvalueerd. Besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden in 2015. De berekening van afrekening en voorschotten worden deels gebaseerd op aantal casussen die opgeschaald zijn naar het Veiligheidshuis en deels op inwoneraantal van de betreffende Heuvelland gemeente.

2016: vooruitblik

Voor het Veiligheidshuis is een optimale samenwerking met de ketenpartners cruciaal. Zoals reeds vermeld, stond het jaar 2015 voor een groot deel in het teken van transitie vanwege de forse veranderingen in het speelveld van het Veiligheidshuis. Ontwikkelingen bij individuele ketenpartners leiden tot aanpassing hiervan. De afgelopen jaren is daarnaast een ontwikkeling ingezet, waarbij niet de individuele ketenpartners, maar vooral de ketens zorg en justitie als geheel zich anders organiseren. Het Veiligheidshuis kan als informatieknoppunt tussen zorg en justitie een relevante bijdrage leveren aan de verbinding van die twee ketens. Voor 2016 kunnen we de volgende ambities formuleren:

- Het voltooiën van het **Leantraject**. Belangrijke instrumenten hiervoor zijn het gebruik van **GCOS** (geïntegreerd Casusoverleg Ondersteunend Systeem) en de **Zelfredzaamheidsmatrix** (ZRM). In 2016 wordt het gebruik van **GCOS** vervolmaakt (volledig digitaal werken), wordt de managementinfo geprofessionaliseerd en vindt de eerste uitgebreide evaluatie/effectmeting van de ZRM's en daarmee de betekenisvolle inzet van de integrale aanpak plaats aan de hand waarvan de monitoringssystematiek verder zal worden verfijnd;
- Het vaststellen en implementeren van het nieuwe **Privacyconvenant** inzake samenwerking, gegevensuitwisseling en -verwerking tussen netwerkpartners binnen de regio Maastricht Heuvelland inzake cliënt(en) van een integrale persoon-/systeemgerichte aanpak;
- Nu de bezetting van het Veiligheidshuis weer zo goed als op volle sterkte is, zullen de banden met onze netwerkpartners stevig aangehaald worden. Het professionele netwerk van een procesmanager en daarmee van het Veiligheidshuis is erg groot, divers binnen het veranderend speelveld (bestaande uit vele medewerkers van tientallen organisaties). Een optimale samenwerking met de netwerkpartners is cruciaal. Het investeren in een professioneel **relatiebeheer** om de noodzakelijke dwarsverbanden en verbindingen te maken is dan ook van essentieel belang voor het Veiligheidshuis.
- Optimaliseren van afstemming en samenwerking van het Veiligheidshuis met het **Sociale Domein**, waaronder een goede open verbinding met de 6 Sociale Teams in Maastricht (gericht op preventie en vroegsignalering), als wel het tijdig gebruik maken van de escalatiemogelijkheid bij complexe (zorg)problematiek richting het Veiligheidshuis. Daarnaast zal het Veiligheidshuis nadrukkelijker vanuit de praktijk een signalerende rol op zich nemen richting beleidscyclus. In de 2e helft van 2016 zal een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met het Sociale Domein opgesteld worden inzake de sociale beleidsdoelen;
- De VNG heeft in 2016 een **Verkenning naar de toekomst van de Veiligheidshuizen** "Zorg voor het Veiligheidshuis, de gemeente aan zet" uitgegeven, met daarin een agenda en beschouwing op weg naar 2020 (mogelijke fusie van de Veiligheidshuizen binnen een Veiligheidsregio en nieuwe speerpunten/prioriteiten van het Veiligheidshuis). Onderzocht zal worden hoe we hier zo goed mogelijk op kunnen anticiperen.
- Herijken **Top X-aanpak**: in het kader van de herprioritering wordt met name gefocust op de impact die een dader/delict op de omgeving en bewoners ('de voorkant') heeft in combinatie met de noodzaak/wenselijkheid om een persoonsgerichte aanpak op een dergelijke dader ('de achterkant') in te zetten. Door de politie is een digitaal risicotaxatie-instrument ontwikkeld, dat binnen de politiesystemen selecteert op een drietal hoofdelementen (geweld, high impact crimes en de prioriteitenlijst per gemeente). Op basis daarvan wordt per gemeente een monitoringslijst uitgedraaid. Samen met politie, OM, reclassering, Team Integrale Veiligheid van de gemeente Maastricht, Bureau Jeugdzorg en zorgpartners worden onder regie van het Veiligheidshuis via een zogenaamde weegtafel personen ge(her)prioriteerd. De nieuwe Top X-lijst is op 6 juni 2016 door de Driehoek vastgesteld.
- **Vervolgonderzoek Geweld in Afhankelijkheidsrelaties** (GIA). In 2016 is op basis van de onderzoeksresultaten van Advante besloten dat de aanpak GIA in Zuid-Limburg volgens het zogenaamde specialisme-model wordt ingericht. Kort samengevat betekent dit dat Veilig Thuis vanaf 1 januari 2017 de regierol krijgt in de aanpak GIA en hierbij slim gebruikt maakt van de ketensamenwerking (borging van de opgebouwde deskundigheid en ervaring).
- Hiermee samenhangend wordt de afstemming en samenwerking tussen het Veiligheidshuis, voorliggend veld en **Veilig Thuis** geoptimaliseerd. De kracht van Veilig Thuis ligt in het delen van informatie met de (gemeentelijke) zorg- en

justitiepartners die reeds onderdeel uitmaken van het samenwerkingsverband van het Veiligheidshuis en omgekeerd;

- De **aanpak Onaantastbaren** wordt voortgezet. In 2016 zal een uitgebreide monitoring en evaluatie van de aanpak plaatsvinden op basis van de in 2015 vastgestelde indicatoren (concrete resultaten en veiligheidsbeleving van buurtbewoners en professionals).
- De **aanpak Radicalisering** wordt gecontinueerd. Dit gebeurt via een aantal sporen, te weten: het investeren op voorkoming en preventie, het versterken van awareness van professionals en doelgroepen. Interventie waar nodig (signalering/aanpak wordt besproken in casuïstiekoverleg op lokaal en provinciaal niveau waar landelijke en regionale partners aanschuiven). Informatie-uitwisseling in overleg met Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid en Vereniging Nederlandse Gemeenten;
- Het vormen van een **Informatieknooppunt voor Huisuitzettingen** die deze aanpak begeleidt, bewaakt en coördineert;
- **Integrale aanpak Verwarde Personen**, waaronder doorontwikkeling van een samenhangend en dekkend aanbod van de vangnet- en bemoeizorgfuncties in Zuid-Limburg, met ruimte voor couleur local in de dagelijkse uitvoering. De Projectgroep Achterdeur richt zich op de uitstroom van de Maatschappelijke Opvang (stagnatie door overvolle opvang) en Beschermd Wonen.

Het Veiligheidshuis in cijfers

Tabel 1: Aanmeldingen bij het Veiligheidshuis naar herkomst, 2012 t/m 2015

	2012	% totaal	2013	% totaal	2014	% totaal	2015	% totaal
Mutaties Politie	2899	85%	2791	86%	2769	84%	2846	90%
Meldingen gevangeniswezen (nazorg ex-gedetineerden)	294	9%	271	8%	317	9%	209	7%
Meldingen partners	202	6%	194	6%	220	7%	109	3%
Totaal meldingen/mutaties	3395	100%	3256	100%	3306	100%	3164	100%

Tabel 2: Aanmeldingen bij het Veiligheidshuis per doelgroep per gemeente, 2012 t/m 2015

Doelgroep Veiligheidshuis	2012	2013	2014	Maas-tricht	Eijsden-Margraten	Gulpen-wittem	Meers-sen	Vaals	Valken-burg	2015
Jeugd	1781	1590	1488	1260	132	43	106	54	102	1488
Huiselijk geweld	1001	1003	1050	-	-	-	-	-	-	1149
Zorgmeldingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	329
Volwassen ex-gedetineerden	294	271	317	209	-	-	-	-	-	209
Totaal	3076	2864	2855	1469	132	43	106	54	102	3384

Tabel 3: Casuïstiek Nazorg (ex-) gedetineerden Gemeente Maastricht

Omschrijving	2015
Uitstroom cijfers nazorgkandidaten gemeente Maastricht	209
Ondersteuning Nazorg (ex-) gedetineerden Humanitas (Servicepunt)	29

Tabel 4: Plannen van aanpak in het Veiligheidshuis, 2012 t/m 2015

Doelgroep Veiligheidshuis	2012	2013	2014	Maas-tricht	Eijsden-Margraten	Gulpen-wittem	Meers-sen	Vaals	Valken-burg	2015
Jeugd	17	29	36	21	1	-	-	-	1	23
Huiselijk geweld	83	61	65	42	5	-	-	3	5	55
Onaantastbaren (nieuw v.a. 2014)	-	-	15	22	-	-	-	-	-	22
Top X (nieuw v.a. 2015)	-	-	-	4	1	1	1	1	1	9
Ex-gedetineerden	14	12	-	7	-	-	-	-	-	7
Multiproblematiek	124	129	120	114	4	-	-	3	4	125
OGGZ	n.b.	67	79	77	-	-	1	-	-	78
Radicalisering	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4
Totaal	238	298	315	291	11	1	2	7	11	323

Tabel 5: Wet Tijdelijk Huisverbod, bronnen: registratiesysteem Veiligheidshuis, registratiesystemen gemeenten, 2012 t/m 2015

Omschrijving	2012	2013	2014	Maas-tricht	Eijsden-Margraten	Gulpen-Wittem	Meers-sen	Vaals	Valken-burg	2015
Ingevulde RIHG's	78	57	54	30	4	1	-	2	5	42
Opgelegde huisverboden	60	36	34	21	3	-	-	2	3	29
Ingetrokken huisverboden	4	2	1	2	-	-	-	-	-	2
Verlengde huisverboden	27	11	12	8	2	-	-	2	2	14
Samenloop met strafrecht	50	33	33	21	3	-	-	2	3	29

Tabel 6: Financiële realiteit 2015 (in euro) Bron: registratiesystemen Gemeente Maastricht

Inkomsten	Uitgaven
Provinciale bijdrage	Algemene kosten
Bijdrage Justitie	Personeelskosten
Rijks gelden Huiselijk Geweld	Werkbudget
Rijks gelden CJG	
Bijdragen derden regio	
Gemeente Maastricht	
Totaal	

Verklarende woorden- en begrippenlijst

- **ADL-vaardigheden:** Vaardigheid met betrekking tot Activiteiten van het Dagelijks Leven (ADL) gaat over de mate waarin de persoon alledaagse activiteiten uitvoert of de uitvoering heeft georganiseerd. Het gaat hierbij om basale taken om voor zichzelf te zorgen tot meer complexe taken zoals het organiseren van het huishouden en het zorgen voor anderen. (Uit: Handleiding en toelichting bij de Zelfredzaamheid-Matrix, Februari 2013, GGD Amsterdam)
- **Ambtshalve vervolging:** justitie besluit strafrechtelijke vervolging in te stellen tegen de verdachte terwijl het slachtoffer geen aangifte heeft gedaan (bij Huiselijk Geweld)
- **HG:** Huiselijk Geweld
- **Jeugdige:** een (ongeboren) kind of jongvolwassene (-9 maanden tot 23 jaar)
- **Kort traject:** zogenaamde quick win (maximaal 3 overleggen)
- **Lang traject:** een justitieel veelplegersplan, plan na tijdelijk huisverbod of plan integrale aanpak
- **Leefgebieden Veiligheidshuis:** wonen, dagbesteding, financieel, sociale relaties, verslaving, psychisch welzijn, lichamenlijk welzijn, justitieel, 'denkwereld, gedrag en motivatie'
- **Melding:** afhankelijk van de doelgroep ontvangt het Veiligheidshuis dagelijks
 1. politiemutaties uit het bedrijfsprocessensysteem van de politie (BVH/BPS) die betrekking hebben op geproteerde personen, jeugdigen (niet strafrechtelijk van aard), veelplegers en huiselijk geweld.
 2. meldingen van het gevangeniswezen over personen die in detentie gaan of al zitten.
 3. aanmeldingen van medewerkers van partnerorganisaties die een casus voorleggen aan het Veiligheidshuis.
- **Multiproblematiek:** personen / gezinnen met problemen op meerdere leefgebieden
- **Nazorg ex-gedetineerden:** gemeentelijke verplichting om ex-gedetineerden hulp te bieden na afloop van gevangenisstraf
- **NWO:** Netwerkoeverleg (voor een stadsdeel of doelgroep)
- **OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg):** De OGGZ houdt zich bezig met hulpverlening aan mensen die niet zélf om hulp vragen of hulp uit de weg gaan, terwijl ze die hard nodig hebben. Vaak ontbreekt het hen aan inzicht in hun ziekte of problemen. Velen van hen zien het nut niet van hulpverlening. Anderen vinden het moeilijk om de weg naar zorg te vinden. Door het ontbreken van hulp worden de leefomstandigheden en gezondheid van deze 'zorgwekkende zorgmijders' steeds slechter. Meer dan eens leiden hun problemen en gedrag tot overlast voor de naaste omgeving of tot verstoring van de openbare orde (bron: website GGD Zuid-Limburg)
- **Prioriteren:** op basis van criteria een aangemelde persoon of (gezins)systeem selecteren voor de Integrale Aanpak. Prioritering vindt plaats op als in combinatie sprake is van 1. Criminaliteit, overlast of maatschappelijke uitval 2. Complexe problematiek op meerdere leefgebieden 3. Stagnatie in de hulpverlening. Dit laatste criterium is de belangrijkste voorwaarde om in en door het Veiligheidshuis geprioriteerd te worden. Het moment dat samenwerkende partners vastlopen bepaalt het moment van tijdig opschalen naar het Veiligheidshuis.
- **Quick Win:** vervolgactie waarbij het Veiligheidshuis maximaal 3 overleggen organiseert.
- **Samenloop met strafrecht (bij huisverboden):** zaken waarin door een slachtoffer aangifte is gedaan of waarin OM heeft besloten tot ambtshalve vervolging
- **Jihadisme:** een extreme politieke ideologie, die gekenmerkt wordt door een streven om door middel van het voeren van een 'heilige oorlog' tegen alle ongelovigen te voldoen aan de als goddelijke ervaren plicht om de islam over de wereld te verspreiden (bron: NCTV)
- **Tijdelijk Huisverbod:** een bestuursrechtelijke maatregel opgelegd door de burgemeester waar bij (het vermoeden van) het plegen van huiselijk geweld de pleger voor een periode van maximaal 28 dagen (inclusief verlenging) een huis- en contactverbod opgelegd krijgt om rust te creëren en alle partijen (inclusief kinderen) hulp te bieden
- **'Vastpakken en niet meer loslaten':** Een onderzoek naar de werkwijze en effectiviteit van zes Limburgse veiligheidshuizen, P. PH. Nelissen, juni 2010
- **Vervolgacties meldingen:** een melding kan naar een partner worden terug verwezen, geagendeerd worden voor een netwerkoeverleg of geprioriteerd voor de integrale aanpak. Als er al een aanpak op de persoon of het systeem loopt wordt de melding als nieuwe informatie meegenomen in de bestaande aanpak.
- **Volwassen veelpleger:** een persoon van 18 jaar of ouder tegen wie in zijn gehele criminele verleden minimaal 10 processen-verbaal voor misdrijfzonden zijn opgemaakt, waarvan ten minste één misdrijf in de laatste twaalf maanden, terug te rekenen vanaf de pleegdatum van het laatst gepleegde misdrijfzondeit (Bron, ministerie van Justitie, definitie 2014)
- **Zeer actieve volwassen veelpleger:** een persoon van 18 jaar of ouder tegen wie over een periode van vijf jaren minimaal 5 processen-verbaal voor misdrijfzonden zijn opgemaakt, waarvan ten minste één misdrijf in de laatste twaalf maanden, terug gerekend vanaf pleegdatum van het laatst gepleegde misdrijfzondeit (bron, ministerie van Justitie, definitie 2014)
- **Zelfredzaamheid:** het zelf realiseren van een acceptabel niveau van functioneren op de belangrijke domeinen van het dagelijks leven. Indien nodig door de juiste hulp te organiseren op het moment dat een daling van je functioneringsniveau dreigt of plaatsvindt, die je niet zelf kan voorkomen of verhelpen (Uit: Handleiding en toelichting bij de Zelfredzaamheid-Matrix, Februari 2013, GGD Amsterdam)
- **Zelfredzaamheid-matrix (ZRM):** een methode om te meten hoe zelfredzaam iemand is. Alle gegevens over het functioneren van een persoon druk je op de ZRM uit in een oordeel over de mate van zelfredzaamheid van die persoon op dat moment. (Uit: Handleiding en toelichting bij de Zelfredzaamheid-Matrix, Februari 2013, GGD Amsterdam)

Zó wil ik leven.

OPENBAAR MINISTERIE

Overige organisaties

Contact

Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht
T: 043 350 54 31
E: veiligheidshuis@maastricht.nl

www.veiligheidshuismaastricht.nl

